

s

Liikenteen turvallisuusvirasto Trafin energiatehokkuussuunnitelma **16.5.2013**

Sisällysluettelo

1	Esipuhe.....	3
2	Johdanto.....	4
3	Nykyinen energiankäyttö.....	5
3.1	Kiinteistöjen energiankulutus	5
3.1.1	Trafin käytössä olevat kiinteistöt	5
3.1.2	Trafin kiinteistöjen kulutus Sähkö, lämpö, kaukokylmä ja vesi 2010 ja 2012	6
3.1.3	Trafin kiinteistöjen CO ₂ -päästöt 2010 ja 2012	7
3.1.4	Trafin hiilijalanjälki 2010 ja 2012.....	7
3.2	Kiinteistöjen energiankulutuksen seuranta - Trafin hiilijalanjälki 2010 ja 2012...	9
3.3	Liikkumisen energiankulutus - Matkustus työasioissa vuonna 2010 ja 2012...	11
3.3.1	Matkustus työasioissa vuonna 2010	11
3.3.2	Matkustus työasioissa vuonna 2012	11
3.3.3	Matkustus kodin ja työpaikan välillä vuonna 2010.....	12
3.3.4	Matkustus kodin ja työpaikan välillä vuonna 2012.....	12
3.4	Energian hankinta ja hiilidioksidipäästöt.....	13
3.5	Energiankäyttöön vaikuttavat muutokset toiminnassa.....	13
3.6	Energiansäästö- ja energiatehokkuustavoitteet	13
3.6.1	Energiansäästö- ja energiatehokkuustavoitteet vuosille 2013–2016.....	14
3.7	Toteutettuja energiansäästötoimia	14
4	Tehostamissuunnitelman toteuttaminen	14
4.1	Energiatehokkuus osana energiapolitiikkaa ja johtamisjärjestelmiä	15
4.2	Viestintä ja koulutus	16
4.3	Energiatehokkuus huomioon hankinnoissa	16

1 Esipuhe

Ympäristöpolitiikkansa mukaisesti Trafi edistää kaikin tavoin ihmisen ja ympäristön kannalta turvallista liikennettä. Liikenteen ympäristökuormitukseen vaikuttamisen ohella Trafi on sitoutunut kehittämään toimintansa ympäristövastuullisuutta ja vähentämään toimitiloistaan, hankinnoistaan, matkustuksestaan, tuotteistaan ja palveluistaan aiheutuvia ympäristöhaittoja.

WWF myönsi 16.5.2012 Trafin Helsingin toimipaikalle Green Office -merkin. Green Office -tarkastuksessa annettiin arvio 26 Green Office-kriteerin toteutumisesta. Trafi sai korkeimman arvosanan 22 kriteerin kohdalla. WWF:n Green Office -sertifiointi on osa Trafin johdonmukaista työtä oman toimintansa ympäristöhaittojen vähentämiseksi. Energiankulutuksen vähentäminen tuo ilmastovaikutusten lisäksi myös kustannussäästöjä. Jatkossa sertifiointia on tarkoitus laajentaa myös aluetoimipaikkoihin.

Helsingissä 16.5.2013

Kari Wihlman
pääjohtaja

2 Johdanto

Direktiivi energian loppukäytön tehokkuudesta ja energiapalveluista (2006/32/EY), ns. energiapalveludirektiivi, tuli voimaan 17.5.2006. Direktiivissä on asetettu 9 % ohjeellinen energiansäästön kokonaistavoite kaudelle 2008–2016 laskettuna vuosien 2001–2005 keski-kulutuksesta. Direktiivin soveltamisala on koko energian loppukäyttö pois lukien meren-kulku, lentoliikenne ja päästökaupan piirissä oleva teollisuus. Direktiivi asettaa julkiselle sektorille esimerkkiaseman energiatehokkuuden edistämässä. Valtioneuvoston 4.2.2010 periaatepäätöksen mukaan Työ- ja elinkeinoministeriö laatii vuoden 2010 loppuun mennessä energiatehokkuussuunnitelman, joka palvelee mallina muita valtion organisaatioita ja kuntia. Muiden hallinnonalojen suunnitelmien tavoitteena oli valmistua vuoden 2012 aikana.

Tämä suunnitelma luo puitteet energiatehokkuuden systemaattiselle ja jatkuvalle parantamiselle. Se myös pyrkii vastaamaan niihin ilmasto- ja energiatehokkuushaasteisiin, joita kansainvälinen ja kansallinen lainsäädäntö (erityisesti Energiapalveludirektiivi) asettavat. Energiankäytön tehostuminen vähentää myös energiakustannuksia, minkä merkitys korostuu ajankohtana, jolloin energiahintoihin kohdistuu jatkuvia nousupaineita.

3 Nykyinen energiankäyttö

3.1 Kiinteistöjen energiankulutus

3.1.1 Trafín käytössä olevat kiinteistöt

Kiinteistö	Hlöä	m ²	Energia- gia- luokka	Omistaja
Helsinki, Kumpulantie 9	160	5555		Kumpulanhovi Holding
Helsinki, Kumpulantie 11	271	7560,5	F	Sponda
Kotka, Laivurinkatu 1-3 vi- rastotalo, Toimistotila	4	195,2		Senaatti
Oulu, Vanhantullinkatu 2, virastotalo, toimistotila	3	204		Senaatti
Rovaniemi (1.2.2013 -) San- tamäentie 14	76	1854		Senaatti
Rovaniemi, Koskenranta 3, valtion virastotalo, tstotila	24	317		Senaatti
Rovaniemi, Koskenranta 3, valtion virastotalo, neuvotte- lu ja sosiaalitalat (kellari)	-	150		Senaatti
Rovaniemi, Rantavitikantie 29,	31	350		Senaatti
Lappeenranta (3/2012-), Technopolis, Valtakatu 49	6	238		Technopolis
Maarianhamina, Hamngatan 4	2	97,3		Ålands landskapsregering
Savonlinna, Olavinkatu 60 B 34	3	210,5		Savo-Karjalan Lähivakuu- tusyhdistys
Savonlinna, Tulliportinkatu 1- 5, Toimitilan ulkopuolinen arkistotila	-	30		Savonlinnan linja- autoasema
Savonlinna, Tulliportinkatu 1- 5, Autopaikat	-	36		Savonlinnan linja- autoasema
Tampere, Varastokatu 3, 4. krs. huoneisto 1, toimistotila	0,5	40		Suominen Yrjö
Turku, Yliopistonkatu 34, toimistotila+ varasto	8	276		AKR Tuotto KY
Vaasa, Pitkäkatu 34 C, Toi- mistotila, 5. krs	6	310,2		Hovikruunu Oy
Vaasa, Pitkäkatu 34 C, Auto- hallin autopaikat	-	3		Hovikruunu Oy
Helsinki, Lentäjätie 3, WTC, toimistotilat 2-31 ja 2-32	-	24		Lentoasemakiinteistöt Oy
Yhteensä	594,5	17450,7		

3.1.2 Trafín kiinteistöjen kulutus Sähkö, lämpö, kaukokylmä ja vesi 2010 ja 2012

Kiinteistö	Sähkö (MWh)		Kaukolämpö (MWh)		Kaukokylmä (MWh)		Vesi (m3)	
	2010	2012	2010	2012	2010	2012	2010	2012
Helsinki Kumpulantie 9-11		1046		1014		117		3307
Helsinki Haapaniemenkatu 4	13		22				46	
Helsinki Haapaniemenkatu 7-9b								
Helsinki Hakaniemenranta 6	348	0	369		114		1191	
Helsinki Pasilan virastotalo, (varaston osoite Kirjurinkatu 4)	13		17		2		26	
Kotka Laivurinkatu 1-3 virastotalo	8		10		0		17	
Oulu Vanhantullinkatu 2, virastotalo (=Kansankatu 53)	9	7	19	14	0		24	14
Rovaniemi (1.-31.12.12) Santamäentie 14		84		103				23
Rovaniemi Koskenranta 3	4		61	67	0		33	44
Rovaniemi, LRE Esikunta, autotalli (Trafín oma mittari)		34						
Lappeenranta (12/2010) Itäinen kanavatie 2								
Helsinki Jaakonkatu 3								
Helsinki Porkkalankatu 5	237		178				348	
Maarianhamina Hamngatan 4								
Rovaniemi Santamäentie 14 D 6 (1.6-syyskuu 2010)								
Rovaniemi Santamäentie 14 E 11 (1.6-syyskuu.2010)								
Rovaniemi Koskenranta 3, valtion virastotalo, tstoila								
Rovaniemi Koskenranta 3, valtion virastotalo, neuvottelu ja sosiaalityöt (kellari)								
Savonlinna Olavinkatu 60 B 34	11		28		0		54	
Savonlinna Tulliportinkatu 1-5								
Tampere Varastokatu 3, 4. krs. huoneisto 1								
Turku Yliopistonkatu 34	41		42		14		79	
Vaasa Pitkäkatu 34 C	17		61				80	
Vantaa Ilmailutie 9 A	427		464				873	
Arvioidut kulutukset yhteensä	198		462		0		682	
Yhteensä	1327	1171	1733	1198	130	117	3455	3388

3.1.3 Trafín kiinteistöjen CO₂-päästöt 2010 ja 2012

Kiinteistö	Sähkö (tnCO ₂)		Kaukolämpö (tnCO ₂)		Kaukokylmä (tnCO ₂)	
	2010	2012	2010	2012	2010	2012
Helsinki Kumpulantie 9-11		87		109		8
Helsinki Haapaniemenkatu 4	1,7		2,5		0,0	
Helsinki Haapaniemenkatu 7-9b						
Helsinki Hakaniemenranta 6	44,5		41,7		8,0	
Helsinki Pasilan virastotalo, (varaston osoite Kirjurinkatu 4)	3,4		4,4		0,1	
Kotka Laivurinkatu 1-3 virastotalo	3,1		2,4		0,0	
Oulu Vanhantullinkatu 2, virastotalo	1,6		5,5		0,0	
Rovaniemi (1..-31.12.2012) Santamäentie 14						
Rovaniemi Koskenranta 3	1,1		12,7		0,0	
Rovaniemi, LRE Esikunta, autotalli (Trafín oma mittari)						
Lappeenranta (12/2010) Itäinen kanavatie 2						
Helsinki Jaakonkatu 3						
Helsinki Porkkalankatu 5	30,3		20,1		0,0	
Maarianhamina Hamngatan 4						
Rovaniemi Santamäentie 14 D 6 (1.6-syyskuu 2010)						
Rovaniemi Santamäentie 14 E 11 (1.6-syyskuu.2010)						
Rovaniemi Koskenranta 3, valtion virastotalo, tstotila						
Rovaniemi Koskenranta 3, valtion virastotalo, neuvottelu ja sosiaalilat (kellari)						
Savonlinna Olavinkatu 60 B 34	2,7		5,8		0,0	
Savonlinna Tulliportinkatu 1-5						
Tampere Varastokatu 3, 4. krs. huoneisto 1						
Turku Yliopistonkatu 34	10,1		14,5		0,3	
Vaasa Pitkäkatu 34 C	4,1		12,8			
Vantaa Ilmailutie 9 A	106,0		119,3			
Arvioidut päästöt yhteensä	49,0	0,0	96,7	0,0	0,0	0
Yhteensä	257,6	86,8	338,3	108,5	8,4	8,2

3.1.4 Trafín hiilijalanjälki 2010 ja 2012

Suorat päästöt (scope 1)			
	2010	2011	2012
Yhteensä	0,0	0,0	0,0

Epäsuorat päästöt energiantuotannosta (scope 2)			
	2010	2011	2012
Sähkö	270,9	23,8	156,4
Kaukolämpö	334,6	0,0	228,8
Kaukokylmä	8,4	0,0	8,2
Yhteensä	613,9	23,8	393,3

Muut epäsuorat päästöt (scope 3)			
	2010	2011	2012
Jätevesi ja jätteet	12,9	0,0	14,4
Jäteveden käsittely	1,3	0,0	1,4
Jätteen käsittely ja kuljetus	11,6	0,0	12,9
Matkustus työasioissa	750,1	579,6	852,5
Lennot	540,1	579,6	651,5
Kilometrikorvaukset omilla autoilla tehdyistä ajoista	107,9	0,0	91,8
Leasing-autot	17,0	0,0	13,6
Taksimatkat	8,8	0,0	8,4
Autovuokrat	6,9	0,0	6,9
Juna- ja bussimatkat	7,0	0,0	7,9
Hotelliyöt	62,3	0,0	72,6
Matkat kodin ja työpaikan välillä	568,5	549,4	542,2
Auto	497,3	489,9	487,2
Moottoripyörä/mopo	4,9	9,3	10,9
Juna	0,0	0,0	0,0
Bussi	63,3	47,5	41,6
Metro	2,0	1,4	1,2
Raitiovaunu	1,0	1,3	1,4
Materiaalinkäyttö: Rekisterikilvet, siirtotarrat ja ajokortit	116,2	0,0	107,6
Rekisterikilvet (alumiini ja PVC-pinnoite)	99,5	0,0	89,3
Ajokortit (polykarbonaatti)	9,7	0,0	9,7
Siirtomerkit (polyetyleni)	0,6	0,0	0,6
Valmistuksen pakkausmateriaali (vain Helsingin vankilan osuus)	6,4		8,0
Materiaalinkäyttö: Paperi ja painotuotteet	292,9	0,0	315,9
Ajoneuvoveroliput, paperiset	220,8	0,0	236,2
Julisteet ja muut painotuotteet	59,4	0,0	60,2
Ajokorttien saatteet	1,2	0,0	2,4
Toimistopaperi	5,4	0,0	4,0
Kirjekuoret	6,0	0,0	13,1
Postikuljetukset	182,1	0,0	182,0
Ajoneuvoverolippujen sähköinen käsittely ja jakelu	1,0	0,0	2,2
Yhteensä	1 923,7	0,0	2 016,7
Vältetyt päästöt	-12,0	0,0	-190,8
Itellan kompensoimat postituksen päästöt	-4,4	0,0	-182,0
Itellan kompensoimat sähköisten ajoneuvoverolippujen päästöt	-1,0	0,0	-2,2
Editan kompensoimat päästöt painosmäärissä	-6,6	0,0	-6,7
Yhteensä (vältetty päästö huomioitu)	1 911,7	0,0	1 825,9

YHTEENSÄ KAIKKI	2 537,6	23,8	2 410,1
YHTEENSÄ KAIKKI (vältetty päästö huomioitu)	2 525,6	23,8	2 219,3

Virhemarginaali	9,9 %		10,2 %
Virhemarginaali (tnCO2)	251,7		244,7
Luotettavuusranking (GHG-protokollan mukaan)	Good		Good

VUOSI-INDIKAATTORIT	2010	2011	2012
Toimistojen pinta-ala (m2)	16821		17543
kgCO2/m2	150,1		126,5
Henkilötyövuodet	516		530,4
tnCO2/hlv	4,9		4,2

Hiilijalanjälki vastaa:	2010	2011	2012
bensinilitra, milj. kpl	1,07		0,94
autolla ajo maapallon ympäri (keskimääräinen suomalainen auto), kertaa	353		328
keskimääräisen suomalaisen omakotitalon vuosittainen energiankulutus, kpl	574		504
päästöjen kompensoimiseksi pitäisi istuttaa puita, kpl	8 174		7 183
tämä metsäpinta-alana, ha (700 runkoa/ha)	11,7		10,3

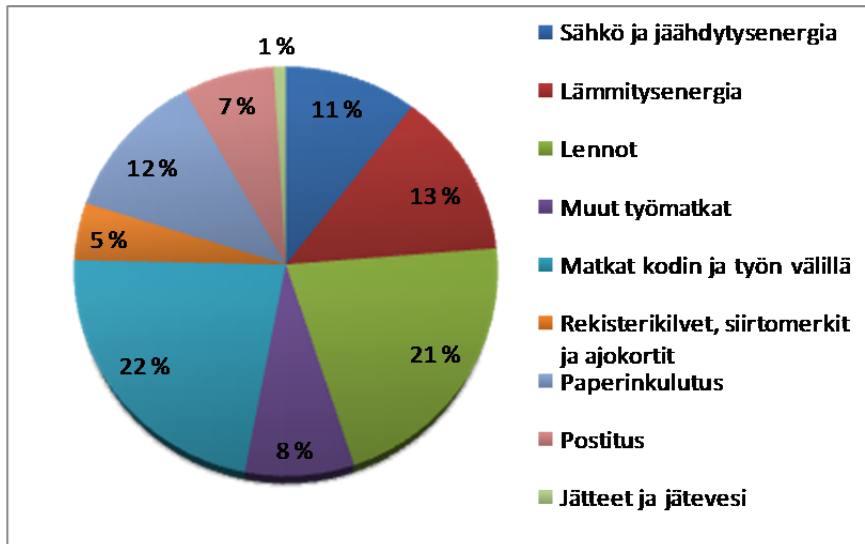
% Suomen liikenteen kokonaispäästöistä kyseisenä vuotena	0,016 %		0,015 %
--	---------	--	---------

Taustatiedot	2010	2011	2012
Toimistojen pinta-ala	16 821		17 543
Henkilötyövuodet	516		530
Konsultit Trafín tiloissa (arvio)	47		40
Vuosi-indikaattorit	2010	2011	2012
Hiilijalanjälki, tnCO ₂ /htv	4,9		4,2
Ostetun energian määrä, MWh	3 190		2 964
Toimistotilojen energiatehokkuus, kWh/brm ²	190		169
Toimistojen tilatehokkuus, brm ² /htv	30		31
VUOSI-INDIKAATTORIT			
Toimistojen pinta-ala (m ²)	16821		17543
kgCO ₂ /m ²	150,1		126,5
Henkilötyövuodet	516		530,4

3.2 Kiinteistöjen energiankulutuksen seuranta - Trafín hiilijalanjälki 2010 ja 2012

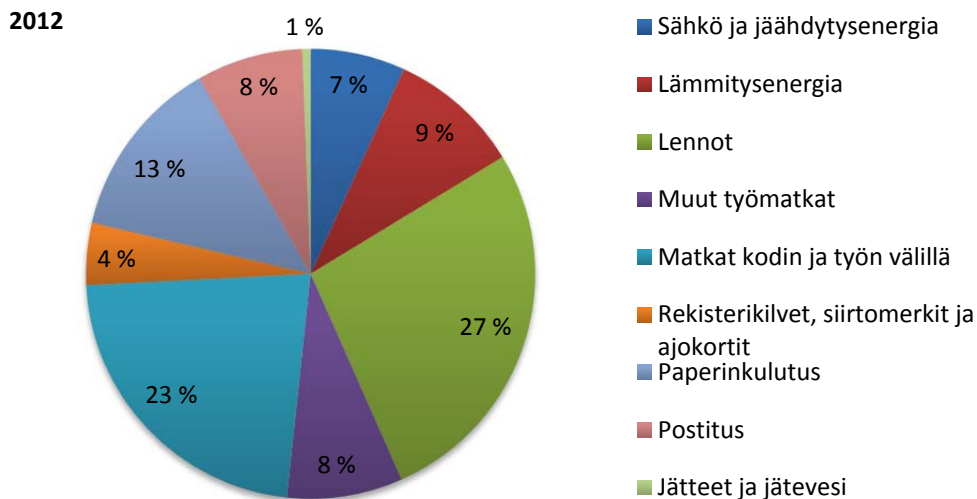
Trafín toimitiloihin, hankintoihin, matkustukseen, tuotteisiin ja palveluihin kohdistuvien ympäristötoimien suunnittelun lähtökohdaksi ja vaikutusten mittaamiseksi Trafille laskettiin vuoden 2010 hiilijalanjälki. Seurantatietojen saamiseksi suoritettiin vertailulaskenta vuoden 2012 tietojen perusteella alkuvuodesta 2013. Samalla tarkasteltiin, millaisia ympäristövaikutuksia Vallilan uuden toimipaikan perustaminen vuonna 2011 on aiheuttanut. Hiilijalanjäljen laskentaa on tarkoitus jatkaa toiminnan tehostamisen ja jatkuvan parantamisen seuraamiseksi.

Trafín hiilijalanjäljen 2010 jakautuminen osa-alueisiin on esitetty kuvassa 1. Laskennan ra-
jausten mukaiset Trafín vuonna 2010 aiheuttamat kasvihuonekaasupäästöt olivat 2551 hiili-
dioksiditonnia (tnCO₂). Tästä voidaan vähentää Itellan suorittama päästökompensaatio se-
kä jätteiden kierrätyksellä vältetty uusiomateriaalien tuotanto, yhteensä 28 tnCO₂, jolloin
kokonaispäästö määräksi jää 2524 tnCO₂. Virhemarginaali hiilijalanjäljelle on noin 10 %,
mikä on käytetyn laskentastandardin mukaisesti hyvä taso. Trafín hiilijalanjälki vuonna
2010 vastaa yhteensä noin 570 keskimääräisen suomalaisen omakotitalon vuosittaista ener-
giankulutusta. Vuosittaisten päästöjen kompensoimiseksi pitäisi istuttaa 8170 puuta.

Kuva 1. Trafín hiilijalanjäljen prosentuaalinen jakautuminen päästölähteittäin vuonna 2010.

Trafín hiilijalanjälki seurantavuonna 2012 oli 2 219 hiilidioksiditonnia (tnCO₂), kun huomioidaan Itellan suorittama päästökompensaatio sekä jätteiden kierrätyksellä vältetty uusiomateriaalien tuotanto. Virhemarginaali hiilijalanjäljelle on noin 10 %, mikä on käytetyn laskentastandardin mukaisesti hyvä taso. Trafín hiilijalanjälki vuonna 2012 vastaa yhteensä noin 500 keskimääräisen suomalaisen omakotitalon vuosittaista energiankulutusta. Suurimmat päästölähteet olivat toimistojen energiankäyttö (16 %), matkustus työasioissa (35 %) sekä matkustus kodin ja työpaikan välillä (23 %). Myös paperinkäyttö verolippujen, lomakkeiden ja muiden painotuotteiden osalta on merkittävä päästöjen aiheuttaja. Hiilijalanjäljen jakautuminen päästölähteittäin on esitetty kuvassa 2.

Kuva 2. Trafín hiilijalanjäljen prosentuaalinen jakautuminen päästölähteittäin vuonna 2012.

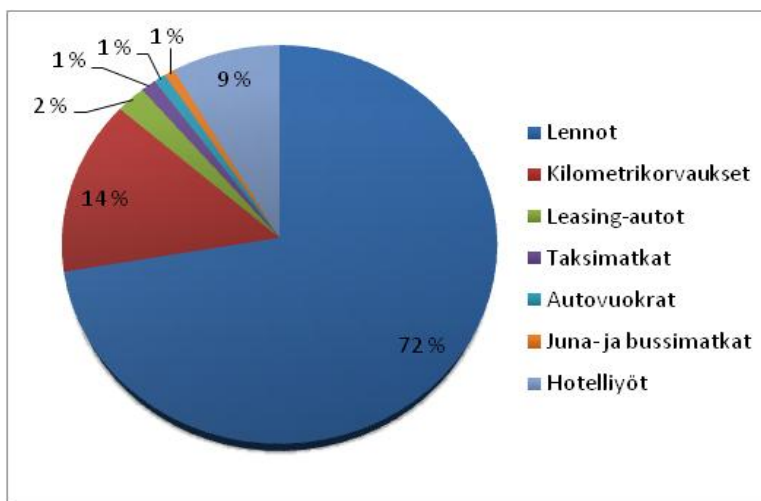
Trafín kasvihuonekaasupäästöt laskivat 12 prosenttia vuodesta 2010, jolloin hiilijalanjälki laskettiin ensimmäisen kerran. Suurin vähennys tapahtui kiinteistöihin hankitun energiankulutuksen osalta (-36 %) toimipisteiden yhdistämisen sekä osin käytetyn energian ympäristöystävällisyyden parantumisen ansiosta. Toimipisteiden yhdistäminen vähensi hieman myös kodin ja työpaikan välisen matkustuksen päästöjä (-5 %). Sen sijaan lentomatkustuk-

sen päästöt kasvoivat merkittävästi (+21 %). Kasvun taustalla on erityisesti vilkastunut liikennöinti Helsingin ja Rovaniemen välillä.

3.3 Liikkumisen energiankulutus - Matkustus työasioissa vuonna 2010 ja 2012

3.3.1 Matkustus työasioissa vuonna 2010

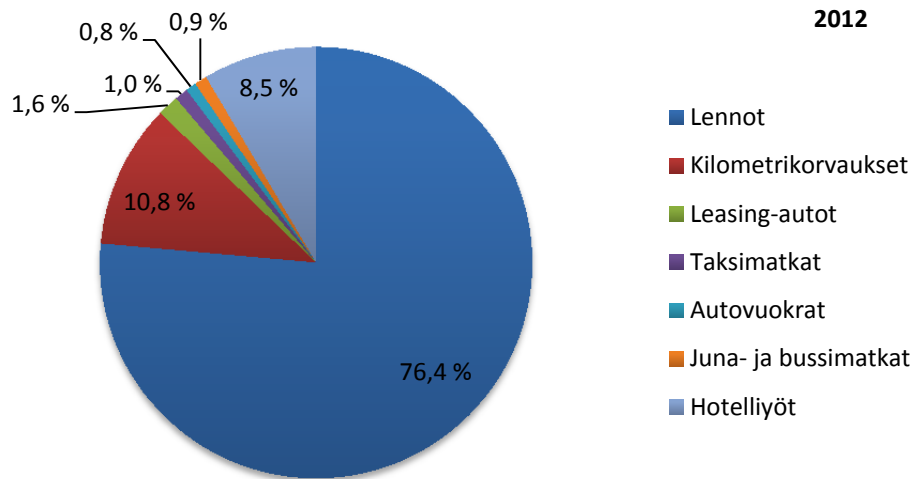
Työasioissa matkustuksen osalta huomioitiin leasing-autojen päästöt, kilometrikorvattu ajo, lennot, taksi-, juna- ja bussimatkat, autovuokrat sekä hotelliyöpymiset. Leasing-autojen ja -moottoripyörän päästöt laskettiin niihin ostetun polttoaineen perusteella hyödyntäen vuoden 2010 bensiinin ja dieselin keskihintoja. Täyden autoedun työsuhdeautojen ajosta päästölaskennassa huomioitiin 30 %, joka oli Trafin oma arvio näiden autojen käytöstä työasioissa matkustukseen.

Kuva 3. Trafin työasioissa matkustamisen hiilijalanjälki 2010 jaoteltuna matkustustavoitain.

3.3.2 Matkustus työasioissa vuonna 2012

Työasioissa matkustuksen osalta laskenta vuonna 2012 suoritettiin pääosin samoin perustein kuin vuonna 2010. Kokonaisuutena matkustus kasvoi 14 %. Lentojen päästöt kasvoivat 21 %, kun taas kilometrikorvattujen ajojen päästöt vähenivät 15 %, mistä seurasi myös lentojen suhteellisen osuuden kasvu verrattaessa vuoteen 2010. Suurin syy lentojen osuuden kasvuun on vilkastunut liikennöinti Helsingin ja Rovaniemen välillä.

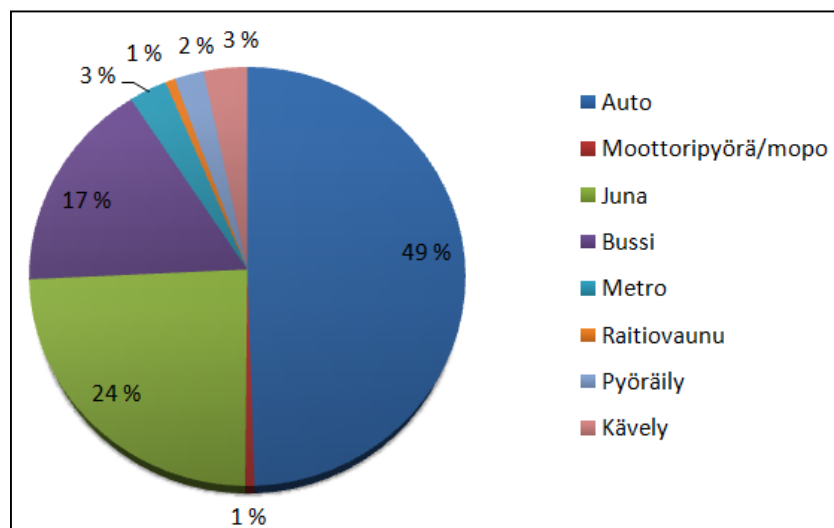

Kuva 4. Trafifin työasioissa matkustamisen hiilijalanjälki 2012 jaoteltuna matkustustavoittain..

3.3.3 Matkustus kodin ja työpaikan välillä vuonna 2010

Trafilaisten kodin ja työpaikan välillä tapahtuvaa matkustusta tutkittiin henkilöstölle osoitettulla kyselyllä. Kyselyssä selvitettiin, millä kulkuneuvoilla trafilaiset kulkevat töihin ja kuinka pitkiä työmatkat ovat. Kyselyyn vastasi 267 henkilöä eli hieman yli puolet Trafifin työntekijöistä.

Matkustuskyselyn perusteella noin puolet päivittäisistä töihin matkustuskilometreistä taiteetaan autolla ja neljännes junalla. Kolmanneksi tärkein kulkuväline on bussi. Pienempiä osia matkasta kuljetaan metrolla, raitiovaunulla ja moottoripyörällä. Kävelyn ja pyöräilyn osuus on yhteensä 5 %. Vuonna 2010 trafilaisen kulkema keskimääräinen työmatka yhteen suuntaan oli kokonaisuudessaan 26,9 km. Työmatkojen kulkutapajakauma on esitetty kuvassa 3.

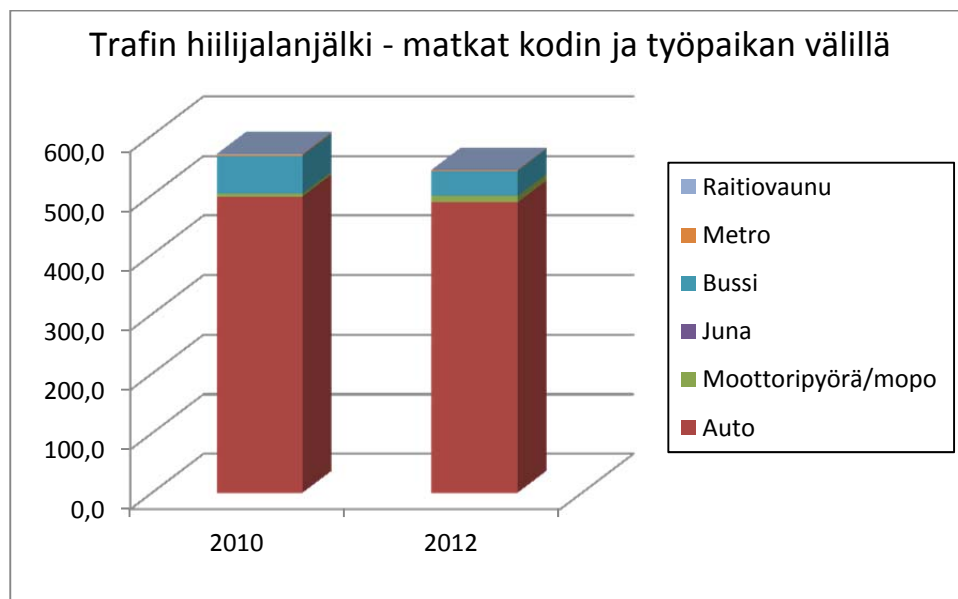
Kuva 5. Keskimääräisten päiväkohtaisten kodin ja työn välisten matkustuskilometrien ja-kautuminen matkustustavoittain vuonna 2010.

3.3.4 Matkustus kodin ja työpaikan välillä vuonna 2012

Trafilaisten kodin ja työpaikan välillä tapahtuvaa matkustusta vuodelta 2012 selvitettiin henkilöstölle vuonna 2011 tehdyllä kyselyllä. Siinä tutkittiin, millä kulkuneuvoilla trafilai-

set aikovat kulkea töihin ja kuinka pitkiä työmatkat tulevat olemaan Trafin yhdistäessä toimipisteitään. Kyselyyn vastasi 267 henkilöä eli hieman yli puolet Trafin työntekijöistä. Uusi matkustuskysely trafilaisille on tarkoitus toteuttaa vuonna 2014, kun Rovaniemellä on muutettu yhteisiin tiloihin ja Trafin hiilijalanjälkeä lasketaan seuraavan kerran.

Kyselyn mukaan kodin ja työpaikan välisen matkustamisen päästöt olisivat vähentyneet 5 % verrattuna vuoteen 2010. Automatkustamisen päästöt olisivat vähentyneet 2 % ja bussi- matkustamisen 34 %. Erityisesti junamatkustamisen sekä kävelyn arvioitiin kasvavan toimipisteiden yhdistämisen myötä. Kuvassa 6 on verrattu trafilaiten kodin ja työpaikan välistä matkustamista vuosina 2010 ja 2012.

Kuva 6. Trafin kodin ja työpaikan välisen matkustamisen vuosien 2010 ja 2012 hiilijalanjälkien vertailu.

3.4 Energian hankinta ja hiilidioksidipäästöt

Trafin Kumpulantie toimipisteessä käytettävä sähkö on yli 50 prosenttisesti peräisin uusiutuvista energialähteistä. Sähkön toimittavat Helsingin Energia (Kumpulantie 9, n. 60 % uusiutuvista lähteistä ja Vantaan Energia (Kumpulantie 11, noin 52,3 % uusiutuvista lähteistä, tieto 05/2012).

3.5 Energiankäyttöön vaikuttavat muutokset toiminnassa

Trafi tekee kevään 2013 aikana käytössään olevista kiinteistöistä strategisen tarkastelun, jonka tarkoituksena on mm. linjata millaisia kiinteistöjä virasto tarvitsee pidemmällä aikavälillä.

3.6 Energiansäästö- ja energiatehokkuustavoitteet

Trafi määrittelee energiansäästö- ja energiatehokkuustavoitteensa ympäristöohjelmassaan, joka päivitetään vuosittain. Trafin Ympäristöohjelma on myös viraston tulostavoite, joka liittää tavoitteiden painoarvoa. Energian säästöön liittyvä ympäristöohjelmassa oleva Trafin tulostavoite vuosille 2013–2016 on kuvattu alla:

3.6.1 Energiansäästö- ja energiatehokkuustavoitteet vuosille 2013–2016

Tavoite	Keino	Mittari ja aikataulu	Vastuutaho
Kiinteistöjen energiankulutuksen vähentäminen vuosittain kahdella prosentilla eli yhteensä 8 % vuoteen 2016 mennessä	Kehitetään valaistuksen, ilmanvaihdon, lämmityksen jne. optimointia ja aikaohjausta, lisätään henkilöstön tietoisuutta energiansäästömahdollisuuksista.	2013: Kumpulantie -2 % verrattuna 2012 2013: Rovaniemi mukaan laskentaan 2014: Lappeenranta mukaan laskentaan 2016: - 8 % verrattuna vuoteen 2012	Oikeus- ja hallinto osaston johtaja

3.7 Toteutettuja energiansäästötoimia

Vuonna 2012 Helsingin toimipaikassa toteutettiin energiankäytön vähentämiseksi kokeilu vartiointiliikkeen käytöstä valojen sammumisen varmistamiseksi iltaisin. Kokeilulla saavutettiin konkreettisia kulutusvähennyksiä ja kokeilu vakinaistettiin hyvien tulosten rohkaisemana. Trafi oli mukana viikolla 41 vietettävällä energiansäästöviikolla, jolloin intranetissä julkaistiin energiansäästövinkejä ja toteutettiin muun muassa kuljetaan portaita -kampanja.

4 Tehostamissuunnitelman toteuttaminen

Energiatehokkuussuunnitelma on voimassa toistaiseksi ja sitä päivitetään tarpeen mukaan.

4.1 Energiatehokkuus osana energiapolitiikkaa ja johtamisjärjestelmiä

Energianhallinta ei ole kertaluontoinen projekti vaan jatkuva prosessi. Jotta tämä tapahtuisi, energiatehokkuuden parantaminen juurrutetaan Trafin päivittäiseen toimintaan. Prosessi koostuu seuraavista askelista:

1. Trafin sisäisen ympäristöpolitiikan määrittely

Trafin ympäristöpolitiikka sisältää sitoumuksen jatkuvaan parantamiseen ja lakisääteisten vaatimusten ja muiden sitoumusten noudattamiseen. Ympäristöpolitiikka sisältää Trafin ympäristötoiminnan periaatteet, ja se asettaa perusteet ympäristöpäämäärien ja -tavoitteiden asettamiselle. Ympäristöpolitiikan laadinnassa on otettu huomioon Trafin toimialat ja palvelut ja niihin liittyvät ympäristövaikutukset. Poliitiikka keskittyy sekä epäsuoriin ympäristövaikutuksiin, että suoriin omiin ympäristövaikutuksiin.

Liikenteen turvallisuusvirasto Trafin ympäristöpolitiikka

- *Trafi edistää ihmisen ja ympäristön kannalta turvallista liikennettä.*
- *Trafi toimii suunnitelmallisesti ja aktiivisesti yhteistyössä sidosryhmien kanssa niin kotimaassa kuin kansainvälisesti liikenteen ja kuljetusten ympäristöystävällisyyden edistämiseksi ja ympäristösääntelyn kehittämiseksi. **Samalla Trafi sitoutuu vähentämään myös suoraan omasta toiminnastaan aiheutuvia ympäristöhaittoja.***
- *Trafi panostaa tutkimukseen ja kehitystyöhön liikenteen ympäristöystävällisyyden lisäämiseksi ja jakaa tietoa ympäristöystävällisen liikkumisen tueksi tiiviissä yhteistyössä sidosryhmien kanssa.*
- *Trafin johto on sitoutunut johtamaan ympäristöpolitiikan tavoitteiden mukaisesti. Trafin henkilöstö on tietoinen omasta vastuullisesta roolistaan ympäristöpolitiikan toteuttamisessa. Trafi työskentelee jatkuvasti parantaakseen toimintaansa ja arvioi säännöllisesti ympäristöpolitiikan noudattamista.*

Pääjohtaja Kari Wihlman 20.12.2012

Ympäristöpolitiikka on julkaistu Trafin verkkosivuilla (www.trafi.fi).

2. Suunnittelu ja tavoitteiden asettaminen

Trafi on määritellyt energiansäästö- ja energiatehokkuustavoitteensa ympäristöohjelmassaan 2013–2016, joka päivitetään vuosittain. Trafin tavoitteena on kiinteistöjen energiankulutuksen vähentäminen vuosittain kahdella prosentilla eli yhteensä 8 % vuoteen 2016 mennessä. Trafin energian säästöön liittyvä tulostavoite on esitelty tarkemmin kohdassa 3.6.1.

3. Toteuttaminen

Tavoitteen edistämiseen ja raportointiin liittyvät vastuut on määritelty Trafin Ympäristöohjelmassa 2013–2016. Käytännössä tavoitteista vastaa kunkin toimialan tai toiminnon ylijohdaja. Kiinteistöihin liittyvissä asioissa vastuutaho on viraston Oikeus ja hallinto -osaston johtaja, joka raportoi tavoitteen toteumasta puolivuosittain.

Trafin Ympäristöohjelman toteutumista seuraa Trafissa Green Office-ryhmä, joka raportoi toimeenpanon etenemisestä Trafin johtoryhmälle. Green Office-ryhmä kokoontuu vähintään kaksi kertaa vuodessa.

4. Seuranta ja korjaavat toimenpiteet

Seurantatietoja kerätään Green Office-vaatimusten mukaisesti. WWF:lle raportoidaan vuosittain kiinteistöjen energiankäyttö, jätteen käsittely, paperinkulutus ja virkamatkustus. Trafin hiilijalanjälki vuodelle 2012 laskettiin alkuvuodesta 2013 ja seuraavan kerran Trafin hiilijalanjäljen laskenta on tarkoitus suorittaa vuoden 2014 tiedoista vuoden 2015 alussa

5. Johdon katselmus

Seurantatiedot käydään läpi kahdesti vuodessa Trafin johdon katselmuksen yhteydessä Trafin Laatu- ja ympäristökäsikirjassa määritellyllä tavalla.

4.2 Viestintä ja koulutus

Trafin Ympäristöohjelmasta viestitään vuosittain tehtävän sisäisen viestintäsuunnitelman mukaisesti. Green Office-ryhmään kuuluu viestinnän edustaja. Trafin Intranetissä eli Turvanetissä on oma osio Green Office-asioille, joka sisältää vinkkejä energiansäästöön. Trafi on myös julkaissut ja jakanut henkilöstölleen ”Pieniä jalanjälkiä” toimintaohjeen Green Office-asioissa. Energiansäästöviikko syksyisin huomioidaan viestinnässä, esimerkiksi vuonna 2012 tehtiin kampanja, jossa trafilaisia kehoitettiin käyttämään portaita hissien sijaan.

4.3 Energiatehokkuus huomioon hankinnoissa

Trafin ympäristöohjelman mukaisesti vuonna 2012 on kehitetty ohjeistusta ja osaamista ympäristönäkökohtien huomioimiseksi hankinnoissa sekä otettu käyttöön hankintojen seurantatyökalu, joka huomioi ympäristönäkökohdat ja toiminnan kehittämisen.

Ympäristöystävällisiä julkisia hankintoja pidetään yhtenä tärkeimmistä keinoista edistää kestävää tuotantoa ja kulutusta. Valtion keskushallinnossa tulee vuoteen 2015 mennessä ottaa kaikissa hankinnoissaan ympäristönäkökulmat huomioon (Valtioneuvoston periaatepäätös 8.4.2009).

Trafissa tämä toteutetaan Trafin ympäristöohjelman mukaisesti porrastetusti siten, että

- 2013 50 % hankinnoista tulee huomioida ympäristötekijät
- 2014 75 % hankinnoista tulee huomioida ympäristötekijät
- 2015 100 % hankinnoissa tulee ottaa huomioon kestävän kehityksen kriteerejä.

Mikäli ympäristönäkökulmia ei voida huomioida jossain hankinnassa, huomiotta jättäminen on perusteltava.

Trafin oikeuspalvelut on koonnut ohjeistuksen julkisten hankintojen ympäristönäkökulmisista, mutta koska ympäristönäkökulmilla on oltava suora yhteys hankinnan kohteeseen, toteutettavien hankintojen ympäristötekijöihin päädytään tapauskohtaisella harkinnalla. Ohjeistus hankintojen ympäristönäkökohtien huomioimiseen on julkaistu Turvanetissä.

Lähteet

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2006/32/EY, annettu 5. päivänä huhtikuuta 2006, energian loppukäytön tehokkuudesta ja energiapalveluista sekä neuvoston direktiivin 93/76/ETY kumoamisesta. http://www.evaluate-energy-savings.eu/emeees/en/countries/Finland/docs/I_11420060427fi00640085.pdf

Motiva Oy, Yksittäisen kohteen hiilidioksidipäästöjen laskentaohjeistus sekä käytettävät päästökertoimet (2004). http://motiva.fi/files/209/Laskentaohje_CO2_kohde_040622.pdf